

ДАТИ

ДО 200-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА (1811–2011)

УДК 007 : 304 : 655

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ У НАУКОВОМУ ТА ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ОСМИСЛЕННІ ОМЕЛЯНА ОГОНОВСЬКОГО

Володимир Микитюк

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, 79000 Львів, Україна*

У статті проаналізовано етапи та основні риси публіцистичних і наукових шашкевичезнавчих праць Омеляна Огоновського, наголошено на системності та цінному і для сучасного дослідника біобібліографічному фактажі розділу про життя і творчість Маркіяна Шашкевича в "Історії літератури руської". Розглянуто літературознавчу методологію Ом.Огоновського як дослідника лірики М.Шашкевича, генеалогічні аспекти розвідок про Шашкевича, індивідуальний стиль історика української літератури, світоглядні ідеологеми.

Ключові слова: Омелян Огоновський, Маркіян Шашкевич, публіцистика, історія літератури, біобібліографія, рецепція поетичного тексту, австрофільство.

У другій половині 19-го століття відбувся процес швидкого розвитку і диференціації української преси, зумовлений ростом національного читацького кола, технічними удосконаленнями у друкарстві, загальною політичною ситуацією в Австро-Угорщині. Преса ставала публічною трибуною, виражала прагнення українців до набуття ширших національно-політичних прав, пропагувала та супроводжувала створення культурно-освітніх та наукових інституцій, суспільних рухів і політичних партій. Умовно можемо виокремити дві основні групи преси того часу: 1) Комерційні, щоденні газети, так звані "кур'єри", що виконували в основному суто інформаційну роль; 2) "політичні" газети і журнали, що представляли політичні угруповання і партії, громадські і науково-освітні організації. Такі "політично зорієнтовані" часописи більшою мірою культивували публіцистику та наукову царину, а на сторінках такої преси у шістдесятих-вісімдесятих роках 19-го століття відбувся своєрідний ренесанс і творчості, і власне культової постаті Маркіяна Шашкевича як людини з

профетичним даром, поета-пророка. Відбулась своєрідна сакралізація уже давно померлого діяча, він став символом національного відродження.

Михайло Тершаковець у супровідній статті до вінніпезького передруку "Азбуки і алфавіту" Маркіяна Шашкевича у 1969 році відзначив системність багатогранної діяльності поета ("Сучасники вірно оцінили роль М. Шашкевича, як піонера в науковій ділянці взагалі, а зокрема в ділянці українознавства" [6; УІІ]) та той факт, що "ісповідники" його ідеології створили у тридцятиліття смерті будителя літературне "Товариство ім. Шевченка", яке у 50-ліття його відходу із життя перемінили на "Наукове Товариство ім. Шевченка". "Чисельну більшість у секціях українознавства творили галичани, як духові сини М. Шашкевича. Замітна річ, що першу історію української літератури в 4 томах і 6 книгах дав галичанин, професор львівського університету др. Омелян Огоновський уже в 1880 і 1890 рр." [6; УІІ]), – писав Тершаковець у глибокій аналітичній статті, вказуючи також на провідну роль у діяльності товариства Івана Франка, Михайла Грушевського (Грушевський теж створив дещо пізніше модерну історію української літератури), низки професорів університету та науковців цілої соборної України.

Власне, йдеться про розділ в Історії Огоновського, у якому вперше системно описано та проаналізовано діяльність і творчість Маркіяна Шашкевича на сорока сторінках у другому відділі другої ж частини (поезія лірична) компендіуму. Як говорив мудрий Іван Денисюк, всі наступники Огоновського, досліджуючи історію української літератури, так чи так використовували його "Історію літератури руської", часто нещадно критикуючи, а подекуди і попросту замовчуючи його доробок, забуваючи покликатись. Звісно, це стосувалось в основному совітських лихих часів, хоча, якщо йдеться про критику "методи" Огоновського, то найжорсткішими "карателями" всіх часів і народів були Михайло Драгоманов та Іван Франко, які, тим не менше, надзвичайно активно використовували роботу історика літератури у своїй науковій роботі. Навіть росіянин Олександр Пипін, наляканий ідеологією окремішності української літератури в Історії львівського професора, був менш категоричним, але не це є предметом нашої розмови.

"Історію літератури руської" Огоновський розпочав друкувати у львівському народо-науковому журналі "Зоря" з 1886 року окремими частинами, а наступного 1887 почав видавати окремим виданням. Цьому передувала копійка робота університетського викладача над матеріалами лекційних курсів та попередні публікації. Зокрема, "Короткий погляд на історію літератури руської від Татарщини до кінця ХУІІІ віку" у тій же "Зорі" (Львів, 1881. – Ч. 21-24). Робота Огоновського відзначається сформованою жанровою та методологічною свідомістю, яка характерна для справжнього історико-літературного синтезу, має всі жанрові ознаки дослідження справді історико-літературного, а не "огляду", "зарису", "причинків" і т.п. Особливу роль у цьому відіграють "Вступи", у яких автор окреслив своє методологічне кредо, вирішував важливе і неминуче для першопрохідця питання періодизації національної літератури, вперше обирає засади поділу багатомісячної літературної продукції, тобто письменства у загальному розумінні цього слова. Треба зазначити, що "літературу" Огоновський розумів дуже широко, в своїм "компендіумі" включив до поля історико-літературного аналізу ще й українську журналістику, публіцистику та альманахову літературу, проаналізував розвиток шкільництва,

суспільно-політичні умови розвитку української нації. Усю історію української літератури Омелян Огоновський поділив на п'ять періодів відповідно до таких трьох принципів: 1) Розквіт чи занепад культури та освіти в Україні; 2) рівень національної свідомості провідних еліт та наявність чи прагнення до державності; 3) залежно від рівня використання у літературі елементів "народної" мови або її елементів. Тобто, у поглядах на історію літератури сповідував залежність її розвитку від зовнішніх чинників (аллогенетичний детермінізм). Повною мірою це стосується й аналізу спадщини Шашкевича.

Розділ про Маркіяна Шашкевича в Історії – далеко не єдине і не перше дослідження Ом.Огоновського на цю тему. Історик української літератури з самого початку своєї кар'єри літературознавця вивчав життєпис і творчість корифея романтизму у Галичині, розумів і підкреслював значення його діяльності, наснажувався нею. Ще в 1872 році член-засновник "Просвіти" на декламаторському вечорі, проведеному заходом товариства в пам'ять поета, прочитав реферат, у якому проаналізував мистецький доробок та подав начерки наукової біографії Руслана. Ця доповідь була опублікована у часописі "Правда" (Львів, 1872. – Ч. 4. – С.157-163).

Наступного разу Огоновський звернувся до постаті свого видатного земляка у 1886 році, опрацювавши тему у специфічному публіцистичному жанрі того часу – "Читанці". Десять років перед тим, 1876 року з'явилося три "популярні книжечки" у серії видань товариства "Просвіта" ("Житє Тараса Шевченка", "Повістки для дітей", "Оповіданє о житю святих мучеників Бориса і Гліба"). І справді, літературу такого ґатунку прийнято називати "популярною", "популярно-народною", "просвітницькою", "масовою", існувала вона у більшості європейських літератур у різних формах з давніх часів (наприклад, різного роду пісенна творчість, скерована на певні верстви народу; драматичні форми, зокрема інтермедія), а особливого поширення набула у другій половині дев'ятнадцятого століття у час формування так званої "масової культури". Призначена вона була для малоосвічених верств населення, які не готові до спілкування з так званою літературою "високою". До реципієнтів такого роду літератури в українській частині Галичини належали у першу чергу селяни, а у місті робітники, крамарі, канцеляристи, хатні (будинкові) працівники і слуги. У сімдесятих роках товариство "Просвіта" активно взялося за цю серію, щоб витіснити "популярно-людову" польську літературу цього жанру і мати змогу впливу через такі відповідні рівневі освіти і культурних потреб більшості населення "брошури". Виконувала така література національно-виховні, пізнавальні й суто розважальні функції, а тематично головно представляла переробки або й часом передруки давніх апокрифічних та агіографічних текстів (життя святих мучеників Церкви, релігійних моралізаторських оповідань), легенд і жартів. Велику нішу займала так звана "абстинентська література", тобто та, що пропагувала "здоровий спосіб життя", була своєрідною антиалкогольною рекламою, а також всякого роду господарчі порадики та "Читанки" про життя видатних людей у світовій та українській історії. Часто були такі твори і "лектурою для молоді".

Через шість років Омелян Огоновський знову звернувся до цього жанру і потрапив під жорстке критичне перо Івана Франка, який піддав нищівній критиці "Оповідання про життя святого великомученика і лікаря Пантелеймона" (1882 р., 67 с.) [7]. Нас же цікавлять передусім науково-

популярні біографії Тараса Шевченка та Маркіяна Шашкевича, які університетський професор опублікував відповідно у 1876 та 1886 роках. Це справді науково-популярна література, адже письменник пише їх на основі своїх шевченко- та шашкевичезнавчих розвідок, видає паралельно із суто літературознавчими критичними розвідками творчості двох великих Українців. У підзаголовку книги про Тараса Шевченка прямо зазначено адресата цього видання ("Читанка для селян і міщан"), тому автор свідомо обирає просту, дохідливу форму оповіді, накреслює образ національного пророка як звичайної у побуті та демократичної у спілкуванні людини, наголошує надзвичайну силу чуття і співчуття у Шевченковій поезії. Огоновський впродовж всієї книги послідовно підкреслює невиситимий потяг Шевченка до знань, надзвичайно тепло і симпатично відтворює дитинство і юність поета. Реалізуючи дуже гостре для галицького суспільства того часу завдання утвердження єдності двох гілок єдиної української нації, письменник зазначає: "Коли ж у нас в Галичині тільки півтреті мільона (*два з половиною мільйони – В.М.*) Русинів живуть, то на Україні є їх звиш дванадцяти мільонів. Шевченко був отже таким самим Русиним, яким є кождий з нас, – він наш брат і приятель правдивий і тим-то і письма його тикаються не лише Українців, але також нас, Галицьких Русинів" [2; 9].

Цей науково-популярний нарис про Тараса Шевченка був одним із перших творів біографічного жанру в українській літературі загалом, і в галицькій зокрема. "Читанка" стала надзвичайно популярною, витримала декілька видань. Логічним було повторне звернення Омеляна Огоновського до цього літературного гатунку ще раз, через десять років, а матеріалом до опрацювання стала постать Маркіяна Шашкевича. Виявивши хист письменника-публіциста, Огоновський доносив до земляків поета докладні відомості про молодий вік, освітні щаблі Маркіяна, наголошував на захопленні історією своєї Вітчизни, визвольним рухом слов'янських народів, прагненні бачити свою націю державною, а культуру різноманітною та повноцінною. Майстерно відтворено (у так званому "цвітистому" стилі професора Львівського університету) ту суспільно-національну атмосферу, на яку припала діяльність галицького Будителя, ту прірву, що розділяла народ та його інтелігенцію. Національною зрадою назвав Огоновський ті процеси в українському суспільстві Галичини, коли освічена, елітна частина українського народу забула про своє коріння, стала на службу іншим культурам, використовувала чужу мову, занедбавши свою рідну. Таким чином життя Маркіяна Шашкевича, його художня спадщина стала у книзі канвою, на якій відтворено українське національне життя першої половини дев'ятнадцятого століття. Найбільшою заслугою поета небезпідставно названо повернення рідної мови до вжитку у мистецтві та освіті: "Маркіяна можна порівняти з чоловіком, що відкрив дорогий скарб під розвалинами давньої хати. Тим скарбом була рідна мова з казками, піснями й думками люду, – рідна мова, занатащена довгою лихою долею. На зруйнованій батьківщині заховалася отже руська мова, котра стала посміховиськом у самих Русинів, що покинули віру батьків і горнулись до могучих панів польських і боярів московських" [5; 53]. І для сьогоднішнього читача цікавою буде деталізована розповідь про історію виникнення "Руської трійці", про її нелегкий шлях до "Русалки Дністрової". Наголошував Огоновський на прагненні діячів об'єднання і, зокрема, Маркіяна Шашкевича,

працювати у різних ділянках культури, допомагати своєму народові здобувати освіту рідною мовою, високо оцінював переклади з інших мов. Особливо відзначив священик Огоновський той факт, що священик Шашкевич перекладав українською мовою Євангеліє. Революційним уважав початок застосування "живої мови" у церковній проповіді.

Пишучи для широкої аудиторії у 1886 році книгу про Маркіяна Шашкевича, Огоновський володів майже вичерпною на той час інформацією про його життєвий шлях, свідченнями членів сім'ї поета, друзів; не обмежували його цензурні рамки, що так щільно зімкнулися у той час в Україні підросійській. Це було не просто написання науково-популярного життєпису, чергової розвідки. Професор, як зазначено вище, справді був "ісповідником" (*метафора М. Тершаковця – В.М.*), апологетом Маркіянової справи життя, вважав Шашкевича своєрідним прапором народовського руху, символічною постаттю з тріади національних світочів поруч з Тарасом Шевченком та Юрієм Федьковичем. Особисту заангажованість голови товариства "Просвіта", щире піклування долею сім'ї покійного поета засвідчує листування Ом. Огоновського із своїм інституційним заступником, послом віденського парламенту, відомим українським політичним і культурним діячем Олександром Барвінським. Листи Огоновського від 10.03.1893 та 16.10.1893 року (*ЛНБ АН України. Від рук. Ф. Барв. 1000. Спр. 126. Автографи*) містять чимало інформації, що це підтверджує. Зокрема, йдеться про те, що вдова Шашкевича у 1885 році після смерті сина Володимира (старший син Святослав помер малим) залишилась сама і перебувала у великій скруті. Виділ "Просвіти", який очолював Ом.Огоновський, допомагав їй матеріально, не говорячи вже про підтримку моральну, щирю людську увагу.

Автор книжки "Маркіян Шашкевич. Про його жите і письма" постійно звертався до читачів від імені громадської організації, яку очолював, відстоював національну ідентичність свого народу і культури, простежував його нерозривну історію від княжих часів до сучасності, аргументовано і переконливо з'ясовував, як Московщина привласнила назву "Русь": "Товариства "Просвіта" стояло і стоїть при хоругві народній, бажаючи, щоби Русини остались таки Русинами, а не перетворились в Росіян (Москалів). Кожний бо народ слов'янський має свою окрему вдачу, свою окрему мову, свої звичаї; кожний нарід слов'янський має сповнитись своє окреме призначення в великій родині Слов'ян" [5; 98]. Послідовно Огоновський втілював у нарисі, як загалом у всій свої діяльності, ідею єдності, соборності всіх українських земель, ідею єдиної соборної України, тому всіляко підкреслював допомогу з-над берегів Дніпра у відродженні національного життя у Галичині: "Нашій безталанній батьківщині прийшла поміч від України саме тоді, коли руський люд остався без провідників, коли руська мова поверталась до давнього свого пристанища – до хлопської хати. Україна подала руку Галичині і відвернула її від пропасти, в котру летіла стрімголов" [5; 88].

Суто наукове літературно-критичне дослідження вчений оприлюднив через рік на сторінках "Зорі" ("Маркіян Шашкевич. Його життя й літературна діяльність." – Львів, 1887. – Ч. 21-22. – С. 341-351), і ця публікація стала основою для присвяченого творчості Маркіяна Шашкевича розділу в "Історії літератури руської" (Частина 2. – Відділ 2. – Львів, 1889. – С. 354-393). Основними джерелами, що їх використав історик української літератури, були

"Пам'ять Маркіяну Р. Шашкевичу" Я. Головацького з відомого "Вінка русинам на обжинки" (1846 р.); стаття Богдана Дідицького "Вспоминок о Маркіяні Шашкевичу" з альбому "Зоря галицка" за 1860 рік; промова І. Верхратського на відзначенні 30-х роковин смерті поета, опублікована у "Правді" 1873 року; стаття М. Устияновича у "Родимому листку" "Возрожденіе галицкой Руси и Маркіян Шашкевич" (Чернівці, 1880); спогади Якова Головацького про Шашкевича та Вагилевича, опубліковані у "Литературному сборнику" галицько-руської Матиці, що їх випустив 1885 року Б. Дідицький; розвідка Володимира Коцовського "Житє и значенє Маркіяна Шашкевича и в додатку матеріали і замітки до генези руско-народного одродження в Галичині" (Львів, 1886). Ну і, звісно, власні публікації Ом. Огоновського, що передували Історії літератури.

Постать Шашкевича відкриває підрозділ "Поезія лірична", що, на думку Огоновського, найбільше властива українській поезії, а зумовлено це національним характером і світоглядом. Як лояльний громадянин та переконаний австрофіл доктор Огоновський розпочинає оповідь філіппікою на честь цесаря Йосипа II, який у 1787 році звелів провадити виклади у Львівському університеті українською мовою, щоб піднести українське духовенство та зробити його справжніми душпастирями "темного" люду, "...однакже Русини, будши приголошнені віковою недолею, не вміли оцінити того добродійства цесарського" [3; 355]. Ця позиція історика літератури детально розкрита в загальних оглядах у компендіумі про розвиток освіти, становище греко-католицької церкви, інші культурні інституції, і проявляється як чітка наскрізна тенденція Огоновського: справжнім лихоліттям були для українців часи польського панування, австрійська ж влада, у першу чергу віденська верхівка, щиро бажали і бажають добра та поступу українцям. Наскільки широко була така позиція, важко сказати, однак мотивації абсолютно правильні і точні: важко боротися з могутньою польською експансією, не маючи хоча б мовчазної підтримки монархії! Врешті, історія ствердила той факт, що ця конституційна монархія дійсно була найбільш ліберальною у стосунку до українців, зокрема у плані національному, серед усіх окупаційних режимів на нашій землі. Варто наголосити на іншому: в Огоновського надзвичайно потужним є мотив національної самокритики і, що особливо дивує, священик дуже часто є нещадним до своєї церкви, а точніше – до церковної бюрократії, апатичного духовенства. На цьому тлі застою зображений Маркіян Шашкевич у звиклій для професора Огоновського манері: високий, піднесений, патетично-пафосний "цвітистий" стиль викладу, образ "другого Мойсея" для українців Галичини: "То не ранішня зоря виринула з густих хмар на тьмавім небосклоні: то Маркіян Шашкевич з'явився ясним світочем, що спящих своїх земляків пробудив до життя просвітнього" [3; 356].

Життєпис поета історик подав доволі повно, адже ж не дарма одним із основних методів написання компендіуму був біографічний! Цікаво і сьогодні читати ці сторінки про батька Симеона (чомуś не прийнятою є форма Маркіян Симеонович), матір Єлисавету, дочку пароха Романа Авдиківського, чотирьох братів і двох сестер поета; його освіту і поетичний дебют польською мовою, макаронічний польсько-церковно-слов'янсько-український вірш на честь ювілею діда; історію навернення до українства та створення "руської" далеко не трійці, бо ж були ще і Богдани, Володарі, Всеволоди, Мстислави, Ростислави,

Чадолуби та інші. І ще багато цікавих і маловідомих фактів. Суб'єктивно зазначу, що життєпис Шашкевича в інтерпретації Огоновського і сьогодні більш пізнавальний та особистісно-акцентований, ніж часто ялові розділи у більшості шкільних, а то й університетських підручників! Біографічний нарис містить опис багатьох маловідомих сьогодні подій, зокрема, Огоновський наголошує на тому, що ще перед проповідями українською мовою семінаристів у львівських церквах, Шашкевич виступив рідною мовою на внутрішньому зібранні у музеї семінарії. Також характеристичною є історія з літографією портрета Богдана Хмельницького у "Русалці Дністровій", якого представляли майже анонімно цензурі як "Чоловіка і полководця з багатьма заслугами". Врешті, емоційно представлено остатні роки поета, історія його поховання у чужому гробівці Винницьких у Новосілках. І тут не можемо не провести паралель з історією поховання Івана Франка. Така вже доля наших геніїв-страждальців...

Огляд літературної продукції Шашкевича в Історії виявляє загальні прикмети літературознавчої методології Огоновського: це в основному бібліографічна систематизація та так званий естетичний розбір. Чи не найвищою оцінкою заслужила ода на річницю уродин цесаря Франца І, що стала першим друкованим твором Шашкевича. Панегірик заслужив таких слів від історика літератури: "Тут бо вмів він налюбувати естетичну міру в величній похвалі монарха і з'явив змагання віщого духа до найвищого роду поезії ліричної. Світогляд Маркіяна був тоді по-найбільше ясний, тому що не зазнав ще того заколоту в життю, який зворушив його душу, коли видав "Русалку Дністрову". Також не знемагав він ще тілом і не журився із-за бідності і всіляких невігод" [3; 379]. Огоновський резюмує так: "Із сего короткого огляду видно, що в думках Маркіянович переважно проявляється тон елегійний, котрий єсть також загальною прикметою думок простонародних" [3; 384]. Часто послугується оцінками Я. Головацького, І. Верхратського, В. Коцовського. Особливо відзначив голова "Просвіти" Шашкевичеву "Читанку для малих дітей до шкільного і домашнього употреблення", що її було надруковано вже після смерті автора аж у 1850 році, однак вказав на певні методичні прорахунки Маркіяна. Однозначного схвалення та найвищих суперлятивів заслужили "Псалми Русланові", переклади окремих частин Євангелія, українськомовні проповіді, в яких реалізовано морально-дидактичні настанови і посилює поета.

Доктор Огоновський відзначив системність і різносторонність діяльності Шашкевича, зокрема той факт, що він писав й історичні розвідки, укладав етимологічний словник, боровся проти латинізації питомого українського алфавіту. Висновок про роль і місце Будителя в українській історії чіткий та по-доброму пафосний: "Пятдесят літ минуло од того часу, як Маркіян Шашкевич живим словом "Русалки Дністрові" подолав мертвоту давнього літературного напрямку і став творцем нової доби словесного життя в Галичині" [3; 392-393]. Власне, такою ж системною та фундаментальною для подальших дослідників спадщини Шашкевича стала праця професора Омеляна Огоновського. На прикладі наукової спадщини та творчості Огоновського можна прослідкувати характерну для українського діяча піддавстрійської України того часу еволюцію від ліберально-народницьких переконань і гасел, джерелами яких були ідеї "Руської трійці" і, як це парадоксально не звучить, певне народництво москвофілів Галичини, до чіткої національно-народовської

позиції українського інтелігента у час розквіту функціонування "Просвіти", НТШ, інших українських науково-культурницьких інституцій.

Список використаної літератури

1. Листи Омеляна Огоновського до Олександра Барвінського від 10.03.1893 та 16.10.1893 року // ЛНБ АН України. – Відділ рукописів. – Ф. Барв. 1000. – Справа 126. Автографи.
2. Огоновський О. Житє Тараса Шевченка. / О. Огоновський – Книжечка "Просвіти". – Ч. 37. – Львів, 1876. – 77 с.
3. Огоновський О. Історія літератури руської. / О. Огоновський – Частина 2. – Відділ 2. – Львів, 1889. – С. 354-393.
4. Огоновський О. Маркіян Шашкевич. Його життя й літературна діяльність. / О. Огоновський – Зоря. – Львів, 1887. – Ч. 21-22. – С. 341-351.
5. Огоновський О. Маркіян Шашкевич. Про його жите і письма. / О. Огоновський – Книжечка "Просвіти". – Ч. 95. – Львів, 1886. – 101 с.
6. Тершаковець М. "АЗБУКА І АВЕСАДЛО" Маркіяна Шашкевича / М. Тершаковець // "АЗБУКА І АБЕЦАДЛО". Передрук з унікального оригіналу з 1836 р. – Бібліотека Шашкевичіяни. – Ч. 3. – Вінніпег, Канада, 1969. – ХУІ с; 30 с.
7. Франко І. Оповідання про життя святого великомученика і лікаря Пантелеймона / І.Франко // Зібр. творів: У 50 т. – Т. 26. – С. 205-209.

MRKIAN SHASHKEVYCH IN SCIENTIFIC AND JOURNALISTIC COMPREHENSION OMELIAN OHONOVSKOHO

Vladimir Mykytyuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky str. 49, 79044, Lviv, Ukraine*

The article analyzes the stages and the main features of journalistic and scientific works of Omelyan Ogonovsky devoted to M. Shashkevych, there is emphasized the systematic and valuable for the modern researcher bibliographies facts section about the life and work of Markiyan Shashkevych in "The history of the Ruthenian literature". The article reviews the literature methodology of O.Ogonovsky as researcher of lyrics of M. Shashkevych, it deals with the genealogical aspects of researches about M. Shashkevych, with the individual style of the historian of the Ukrainian literature and with the ideology.

Key words: Omelyan Ogonovsky, Markiyan Shashkevych, the journalism, the history of the literature, the bibliography, the reception of the poetic text, the love to Austria.

МАРКИАН ШАШКЕВИЧ В НАУЧНОМУ И ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОМУ МИСЛЕНИЮ ОМЕЛЯНА ОГОНОВСКОГО

Владимир Мыкытюк

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Генерала Чупринки, 49, 79000, г. Львов, Украина*

В статье анализируются этапы и основные особенности публицистических и научных трудов Омеляна Огоновского о Маркиане Шашкевиче, акцентируется системность и ценные и для современного исследователя библиографические данные в разделе о жизни и творчестве М.Шашкевича в "Історії літератури руської". Рассматривается литературоведческая методология Ом.Огоновского как исследователя лирики М.Шашкевича, генеалогические аспекты работ о Шашкевиче, индивидуальный стиль историка украинской литературы, мировоззренческие идеологемы.

Ключевые слова: Омелян Огоновский, Маркиан Шашкевич, публицистика, история литературы, библиография, рецепция лирики, австрофильство.

Стаття надіслана до редколегії 23.12.11

Прийнята до друку 10.01.12